

Reflectiedocument actief leren

Dit is een instrument voor de individuele leerkracht om tot reflectie te komen over de eigen lespraktijk. Je vindt hieronder een aantal vragen die peilen naar de mate waarin er actief geleerd wordt in jouw lessen

- Hoeveel momenten per week mogen leerlingen bij jou ‘initiatief’ nemen: een eigen inbreng hebben, voorstellen doen, de eerste stap zetten om iets te realiseren, plannen maken, de leiding nemen, actief meewerken om iets uit te bouwen, anderen helpen

Geef drie concrete voorbeelden

Vind je dit voldoende?

- Werk je met een stappenplan die de leerlingen duidelijk maakt hoe ze zelfstandig te werk kunnen gaan.

Geef drie concrete voorbeelden

Vind je dit voldoende?

- Op welke manier moedig je leerlingen aan iets op te zoeken, informatie te verzamelen, iets te vragen aan derden, iets te onderzoeken?

Geef drie concrete voorbeelden

Vind je dit voldoende?

- Schat hoeveel keer per week je leerlingen bij jou een opdracht of taak op zich kunnen (of moeten?) nemen. Is het duidelijk wat er van hen verwacht wordt? Is de taak duidelijk omschreven? Brengen de leerlingen deze taak zelfstandig tot een goed einde?

Begeleid je hen in hun lukken of mislukken, volhouden en opgeven?

Geef drie concrete voorbeelden

Vind je dit voldoende?

- Maak je er een gewoonte van om leerlingen bewust te maken van een probleem? Noem eens drie problemen waar je leerlingen in jouw klas mee geconfronteerd werden de afgelopen

week. Werden de leerlingen door jou gestimuleerd om het probleem te zien, te analyseren, zelf een oplossing te formuleren, te plannen en uit te proberen?

Geef drie concrete voorbeelden

Vind je dit voldoende?

- Overloop je leerlingenlijst. Van hoeveel leerlingen kan je zeggen dat je hen de laatste weken het gevoel hebt gegeven dat ze iets waard zijn, dat ze meetellen in de klas en als leerling?

Geef drie concrete voorbeelden

Vind je dit voldoende?

- Noem enkele terugkerende klasmomenten (zoals de start van de les) waarbij je je leerlingen uitnodigt te reflecteren: bv. Terug te blikken op eigen ervaringen, vooruit te blikken op wat hen te wachten staat (examens, studiekeuze,...), ervaringen van anderen en actualiteit te bespreken, samen te reflecteren
- Voorzie je oefeningen/situaties waarbij je je leerlingen enkel wil observeren om hun aanpak te leren kennen?
- Vraag je soms aan leerlingen om hun denkwijzen en aanpak te expliciteren?
- Voorzie je vaak oefeningen/situaties/probleemstellingen waarbij leerlingen iets kunnen toepassen in een nieuwe situatie? Een transfer kunnen maken?
- Voorzie je vaak oefeningen/situaties/probleemstellingen waarbij leerlingen uitgenodigd worden om te reflecteren over hun aanpak, hun resultaat, hun motivatie¹
- Is er in de school een leerlijn 'leren leren' en zo ja hoe is deze uitgebouwd? Hoe wordt de klasagenda ingeschakeld in het 'leren leren'? Hoe worden de ouders bij het 'leren leren' betrokken? Hoe wordt over 'leren leren' gecommuniceerd (eventueel gerapporteerd)?

¹ Naar Somers, R., *leren leren in de kleuterschool*, katholieke schoolgids, januari 2003.